

TIDEVARVET

TIDEVARVET N:r 8: 1930

Vår ledande artikel Rätten till arbete, är skriven med anledning av den socialdemokratiska motionen om arbetslöshetens avhjäljande genom anordnande av produktiva arbeten.

Det till lägrådet remitterade förslaget till Vaporslag behandlas under rubriken Lösdrivarlaggen i nya kläder.

Sigrid Undsets bok, Gymnasiala, nämles av E. W.

Ungen börda är tyngre än li vestens tomhet — till Slumrens 40: stadsdag.

Ett gammalt vårdshus av E. B. G.

Vad har hänt?

Professorskans Ann Margret Holmgrens 80-årsdag firades den 16 med en mottagning i Grand Hotels festvåning, där en ståtlig och varm hjärtad hyllning kom henne till del från talrik förslamade vänner. Genom ordf. i Svenska Kvinnors Medborgarförbund, fröken Ingeborg Walin överlämnades — bland många andra gåvor och utmärkelser — de svenska kvinnornas gåva, en silverplaket, utförd av Carl Eldh. Det märkliga med denna 60-årsfest var samfälligheten i hyllningarna från alla läger. Ingen grupp, försäring eller meningsriktning sökte lägga beslag på en häjle för egen del utan att unna henne åt andra, så som alltså ofta sker med föregångsmänniskorna. Ingen drog sig heller undan såsom oengående. Från höger till vänster riktades ett ärligt tack till fru Holmgren. Detta må vara den varmaste och ärligaste personlighetens största erkännande.

I ett uppmärksammat tal i Stockholms Köpmansklubb har professor Gustav Cassel talat rent ut ifråga om den protektionistiska regeringspolitiken. Med början i en orimlig ersättning på sparbankensinsättare på skattebetalarnas bekostnad har regeringen sedan bljudit ut statshjälp till hänger och västanter, till olika näringar och enskilda produktionsgrenar inom samma näring, till sockerbetor, vete och skog. Samtidigt som man förkunnar att jordbruket inte kan betala sig, befordras kapitaltillförseln just till jordbruket. Samtidigt som vete- och sockermarknaden är fylld, vill man ytterligare stödja vete- och sockerproduktionen. Denna underskötspolitik kommer hela folket att vilja låta till statshjälp och i ömsidighet höja sina fordringar. Den medför ett snedvidratte av samhällssekonomi genom sitt ingripande i den fria prisbildningen.

Professor Cassels tal har blivit föremål för många kommentarer. Vänsterpressen triumferar. Högerpressen möter dess glädje med en upmaning att först göra rent hus både med socialpolitik och faktoreringsmonopol innan den jublar.

Ett är dock säkert. Professor Cassels tal var ett ord i sinom tid.

Veckovakten.

Lösdrivarlagen i nya kläder

Av ADA NILSSON

Till lägrådet överlämnades av Kungl. Maj:t för en tid sedan ett förslag till Vanartslag. Om någon tillväntas på grund av ordets makt över tanken förledes till tron, att här möter oss en ny uppläggning av det gamla lösdrivarproblemet, så tager han gruvligen miste. Det till riksdagsproposition ännu aktskyttet är 257 sidor starkt och där rekapituleras valda stycken av 1922, 1925 och 1929 års sakkunnigeberäkningen i ämnet samt erforderliga yttranden över desamma. I synnerhet möter oss sakkunnige-förslaget av 1929, till vilket departementschefen principiellt ansluter sig med vissa avvikelser och jämkningar.

Förslaget till vanartslag stadgar i sin första paragraf att still skydd mot samhällsskadligt levnadssätt, som i denna lag betecknas såsom vanart, och för tillrättaförande av dem, vilka göra sig skyldiga därtill, skola åtgärder vidtagas i enlighet med vad nedan är stadgat.

I andra paragrafen säges, att svanart föreligger då någon, som i följt aderton är undandraget sig att efter förmåga årligen försörja sig och tillika

1) under krigsstrykande eller anordnes för ett liv, som giver grundad anledning till antagande, att han på annat sätt än genom leverne som under 3 avses, oherligen söker sitt uppehälle, eller

som eljest innebär fara för allmän ordning eller säkerhet; eller

2) gör sig förfallen till betleri eller tillåter barn, som stå under hans vård eller uppsikt, att betla eller använda barn eller andra att betla för sin räkning; eller

3) är hemfallen åt otuktigt leverne i tillfälliga förbindelser samt därjämte antingen till otukt förleda ungdom eller genom sitt leverne åstadkommer särskild fara för sådant förledande eller genom inbjudan till otukt stör anständigheten i ställe som i 11 kap. 15 paragraf strafflagen sägas, eller genom sitt leverne verkas störande för närboende eller andra.

I paragraf 3 stadgas, svanart föreligger jämvald då någon, som i följt aderton men ej tjugett är är hemfallen åt otuktigt leverne i tillfälliga förbindelser samt till följd därav uppenbar fara är för handen, att han icke kommer att efter förmåga årligen försörja sig.

Om de särskilda samhällsorganen för behandling, av dem, som komma i kontakt med denna lag stadgas (par. 4) såvitt angår den som är under tjugett är att det tillkommer barn-årdsnämnden, för den som fyllt tjugett är en skyddsnämnd, som skall finnas i varje stad med landsfiskalsdistrikt, så ock i köping med egen polischef. I annan köping och i municipalsamhälle skall ock skyddsnämnd inrättas, om det av länsstyrelse provas erforderligt. I

städerna med innevärdarantal av minst 20,000 må konungen på framställning av stadsfullmäktige förordna att en särskild nämnd inrättas, som handlägger de ärenden som enligt denna lag skulle falla på barnvårdsnämnden.

Skyddsnämnden utgöres av ordförande och två biträden. Ordförande är polismästare (där sådan finnes), polischef eller annan polisman, som av länsstyrelsen förordnas. Av biträden skall en vara vald av landsting eller stadsfullmäktige och den andra förordnad av länsstyrelse. Handläggande ärende rörande kvinna skall minst en av biträden vara kvinna. Biträden utses för 4 år av vederbörande landsting eller länsstyrelse. Av landstingens biträden måste minst en vara kvinna. Länsstyrelsens biträden skola äga erfarenhet om socialt arbete. Sociala hjälporganisationer skola få tillfälle att avge förslag å till utdraget skickade personer. Biträden åtnjuta gottgörelse av statsmedel i form av dagtraktamente med fem kronor för sammanträdesdag.

Lagens tredje kapitel handlar om ärendens behandling och stadgar: (par. 9) Beträdes någon med vanart, som avses i par. 2 skall polisman inställa honom i och för förhörs undergående; är det erforderligt må han för ändamålet anhållas.

(Forts. å sid. 8.)

Fredens väderlekstjänst

Evig är striden mellan gammal tid och ny. Den gamla åskådningen ger sig inte utan strid. Den sätes även då den vet att nederlaget är säkert, så som hrr Trygger och Hammarskjöld stredo i svenska riksdagen den 15 februari.

Man kunde tyckt att det icke knat mödan att dra ut i hopplös strid, då det inte gällde mer än att rädda eller förlora 20,000 kronor. Det var nämligen den summa som utskötet förelåg till fredenskonventionen av 6,000 som regeringen ämnat offra för samma ändamål. Men kanske gällde det mindre att segra än att ge luft åt en länge hoppsad biterhet. I såfall var säkerligen debatten hälsosam, även för de boesgru, ty det är farligt med instängda affekter.

Man kan först biterheten. Den som anser fredspropagandan för ett lömtat smygande gift i samhällskroppen, måste ju finna det vara en upprörande själv-motsägelse att staten understöder den med pennings. Därför får man förlåta de gamla herrar som förgå sig, förlåta och lämna dem. Hur mycket de slyssat med, hur skända de äro i internationell rättssidning, blir den dock för dem aldrig annat än ett komplement till försvaret. Nu äro de besegrade, och dem om det.

Hur kunde det komma sig att de blevo nedvoterade i båda kamrarna? Finns där så många pacifister? Nej, men där finns en grupp försvarsvänner, som äro en aning säkra om försvaret och som därför ta en återförsäkning hos pacifisterna, att alle Falle, även i detta ligger en hyllning åt framtids idéer.

Froken Hesselgren har ritat i det hon enligt referaten yttrade: att fredssaken skall och bör klara sig utan statsunderstöd. Det är en aning förargligt att ett sådant skall behövas. Ty det är ett bevis på att vi varit ljumma och för löst offerviliga. För försvarsarbetet, för redig och ämnet opinionsbildande arbete borde vi ha pengar och tid nog ändå. Men Freds- och Informationsbyrå, om kring vilket intresset särskilt samlat sig under debatten, gör ett arbete som ligger i sakens intresse. Den skall vara en slags fredens väderlekstjänst. Det är ett arbete som inte gärna kan skötas bredvid andra sysslor. Den skall veta och värdera alla drag och motdrag i kampen om krigets avskaffande. Hur mycket än högerpressen avhånar tanken att fredens propagandist skulle buga på sig av byråns tjänster för att forskaffa material, så är det ändå så. Fredspropagandan när sig icke med kända skäl. Atminstone bör den inte göra det. Den behöver inte besegra kärleken till kriget, för den är slut. Men den behöver besegra kärleken till Jökavägnheten. Den behöver avslöja den lättsja som gör att vi här i Sverige låta den korta nådtiden gå över och deklamationer om fredlighet och offerlighet. Den behöver klara upp för svenska folket att det har plikter. Plikter som gå räsande mycket längre än bara till att klara sig självt.

Därför att fredsarbetet berett, uppluddat och bildat engelska folket, kan det nu söka Mac Donald i hans fredsarbete som det gör. Vårt folk behöver också beredas, uppluddas och upplysas, så att det vänder sig mot uppgiften att finna den fredspolitiska linje längs vilken Sverige skall arbeta för att göra sin historiska insats. Fredlig i största allmänhet det kan vem som helst vara. Det är liten glädje med. Att veta vad man vill göra för freden och våga göra det, är något helt annat. Nu komma snart försvarsberedningarnas uttalanden. Det skall svenska folket genom sina ombud ta sig en funderare över och ganska hela vårt stryghetsproblem från botten. Fredsbyrån står inför stora uppgifter. Det veta både de som gynna och bekväma den.

Devines

Vad sker i Sovjet?

Tidningarnas rapporter från Sovjet-Ryssland tala för närvarande mest om två saker: förföljelsetorna mot den ortodoxa kyrkan och utrotandet av storbönderna, de så kallade kulakerna. Bägge företeelserna föranleder profetier om Soviets snara fall. Det är väl också ofrånkomligt, att Sovjet-systemets framtid på det närmaste sammanhänger med möjligheten — eller omöjligheten — att där fast inlemma bönderna, det vill säga huvudmassan av folket och härsken över det knappa dagliga brödet.

Och däråkom står frågan, om

LENIN. Träsnitt ur Den Nya Massan.

de djupa bondemassorna skola acceptera eller förkasta kommunismen som en religion, som duger att offra och lida för. Kan istället förföljelsetorna mot präster och gammaltroende väcka en religiös frimodighet inför lifandet, som går upp emot eller övergår den ryska kommunismens, då kan man av historiens upprepad vittnesbörd nästan sluta, att med dessa förföljelser sås ett säde till reaktion, som på önt och gott kan bli kommunismens överman.

Låt oss emellertid försöka få

(Forts. å sid. 5.)

SLOTTSTHÉ

(det finbladiga théet)

ÄR PRODUCERAT I DE TROPISKA HÖGLANDERNA OCH
SÄMMANSATT AV DE YNGSTA OCH SPÄDASTE SKOT-
TEN A THEBUSKEN.

konsum

föreningen för lägre
levnadskostnader

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.

Slussplan 1-3, 2 tr., Stockholm.

UTGIVARE:

Alo Nilson.

REDAKTIONSKOMITEE:

Elin Wägners.

Eliabeth Tamn.

Honoris Hermin.

REDAKTIONSSKRETERARE:

Carin Hermin.

Mottagningsid 10-12.

Telefon N. 48 42

EXPEDITION:

Telefon 18243.

Kontorsid kl. 10-12 i. m., 1-4 e. m.

Pensjon 1584

PRENUMERATIONSPRIS:

För hells kr. 6,- halvkr 4,- 1/2.

Kvarter kr. 2,- Lösnummer 15 öre

ANNONSPRIS:

1 text... 20 öre

per millimeter.

Testad eller särskilt begärd plats 25 öre

Stockholm 1930

Wahlströms Tryckeri Aktieföretag

Storgatan 22

Praktiserande läkare

Infört genom
Stockholms Läkarsällning

Doktor Hugo Brand

Götgatan 99, Tel. Söder 179 50.

Allmänpraktiserande.

Mottagning 9-11, 1/4-1/47. Sjuk-

svår även till landet.

Doktor Nils Hafsten

Sveavägen 33 (Invid Kungsgatan).

Allmänpraktiserande.

Mottagning vard. 11-12 och efter

överskennelse pr. Tel. 23 95.

Sjukresor.

Dr. Wilhelm Rasch

Götgatan 21, 7. Tel. Söder 58

Invids sjukdomar

spec. Hjärt- och lungsjukdomar

Mottag. 7, 3-1/4. Person. tel. 1/9-9

DOKTOR

Karin Thorssell-Lagergren

KUNGSHOLMSGAT. 27, 2 tr.

Tel. Kh. 19 30.

Allmänpraktiserande.

Mottagning vardagar 1/2-4. Annan

tid efter överskennelse.

Tandläkare T. Lagerholms

Tandklinik

Drottningg. 50 (vid Klarabergsg.)

Högmodern utrustning. Röntgen.

Skilda behandlingsrum.

Endast legitimerade tandläkare.

BILLIG TANDVÅRD.

Öppet 9-7, lörd. 9-4. Tel. 448.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén.

Ledam. av Sveriges Advokatsamfund.

Herkulestgatan 14. Tel. 7575-7576.

Ed. La Vattugatan.

STOCKHOLM.

SPECIALITET: Familje- och arvskaver.

Boureddningar och testamenten.

Översättningspröjning.

Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

Ledam. av Sveriges Advokatsamfund

Kungsgatan 6 - Stockholm

Tel. 147 99 24 24

Doktor
Siri Söderlund-Naeständ
Institut för kosmetisk behandling.
Birger Jarlsplan 36, Sthlm. Tel.
92 12. Mottagning 11-4.

RYGGSKOTT

Den bästa och snabbaste
hjälpen vid alla slags akuta
smärtor är

NEVROSINE

(Analgipretium och analgetikum.)
Fritt från acetylsalicylsyra.

Smärtstillande och febernedsättande
läkmedel. Verkar med vid alla
slags reumatisk värk, Gikt, Ischias,
Neuralgi, Nervvärk och vissa
febrer (Inflyttelse, Hjärtfeber och
dylika å. k. förkylningssjukdomar).

Blixtt endast 4 apotek.

Förpackningar 4 10 öre och kr. 1.00.

Olga Elmdahl

Modemagasin

Kungsgatan 53. Tel. 10851

STOCKHOLM.

RAM- och SPEGELAFFÄR

J. L. RÅBONS EFTR.

Knut Nystrand

Bodermännag. a. Stockholm

REKOMMENDAS.

Låga priser Tel. S. 30914

Frälsningsarméns

Alkoholsthem

Kurulön

(Årslöner statsbidrag)

Tred timmars ångbåtresa från Sthlm

Tropiskt och övriga handläggning såsom från

Socialtjänstverken. Östernsallagatan 24

Stockholm.

Gör ett besök i

Söders populäraste bageri

BAGARSTUGAN

Folkungsgatan 65 Hornsgatan 37

Fogelstads-

Förbundets

Stockholmskrets

kallas till två samlings-

dagar Lördag-Söndag

den 15-16 Mars.

Närmare meddelande om pro-

gram och tider kommer att

tillställas medlemmarna.

Kätten
till arbete

Bland årets många motiver, som lita till en god statskassa, måste den socialdemokratiska arbetslöshetsmotiven väcka särskild uppmärksamhet. Att den är en tom demonstration, att den vill hjälpa fackorganisationerna att även under lågkonjunkturer hålla lönerna uppe och förvranja arbetslöshetspolitiken är redan sagt. Men det lär inte kunna bortse-soneras, att förslaget innebär synpunkter, som äro i högsta grad beaktansvärda. Det är på tiden, att ett allvarigt försök blir gjort för att så långt möjligt erstat- ta nödhjälpsarbeten med produktivt arbete, i varje fall arbeten, som måste utföras. Här ligger motionens kärna, icke, som det påstås, i ett uppvägnande av de borgerliga arbetslöshetsdirekti-ven. Man har häntat upp sig på uttrycket 'savtalsenliga löner'. Men det är väl med samhällets fördel förenat, att produktivt ar- bete utföres i största möjliga ut- sträckning, och det måste anses samhället ovärdigt att liksom passa på att få dessa arbeten gjor- da till underpris, när arbetslösh- eten är stor. Om staten något reglerade sina arbeten efter till- gången på arbetskraft, synes hel- ler inte orimligt, och raddighgan för att arbetslösheten därigenom skulle drivas onaturligt i höjden överborden av arbetsmarknaden är överborden. Man kan lika väl vänd- a på den beskillningen och frå- ga med vad rätt staten skall hjäl- pa till att pressa ner lönerna. Dess- utom har väl staten som arbets- givare också rätt att föra sin tal- lan angående Tövevillkor.

De arbeten, som föreslås äro vägarbeten och skogsarbeten. Or- det vägarbättring framkallar visser- ligen numera förmönligen av ett oskäligt högt belopp på skatt- sedlarna och breda vägar med rasande kanter, som hänsynslöst gå rakt fram åkerberg, sjöar, kärr och dyrbar ämner. Men vägar äro det oakat i behov av förbättring. I avseende på skogsarbeten hänvisas till sakkun- nens förslag. — Där torde även kunna finnas andra arbeten.

Även om inte arbetslösheten fullständigt går att utrota, måste det anses som samhällets plikt att gå in för en riktning, som skapar produktivt arbete istället för nödhjälpsarbeten och fattigvård. Det kräver organisationsförmåga, ett endast ämbetsverk. I längden bör det bli mer ekonomiskt. Det förefaller, att detta ej behövs an- ses som en partifraga eller av- slås som sådan.

ARBETSLÖSHETENS SKUGGA.
En författare i engelska oavhängiga arbetarpartiets tidning, The New Leader, har, med anledning av arbetslöshets- ministrans tal i underhuset för kort tid sedan, påpekat det lönlösa i alla åtgärder till arbetslöshetens hävande, så länge den nuvarande ekonomiska ord- ningen bibehålls. Enligt honom har det i England bara skulle ha en eller en och halv miljon arbetslösa att ta hand om. Om det förhöll sig så, som man vanligen tror, att de arbetslösa ut- göra en klass för sig, fullkomligt skild från de sysselsatta arbetarna, kunde ju samhället alltid finna på någon råd för

att hjälpa dem. Men när vi nu sedan flera år tillbaka haft en arbetslöshets- siffra, som aldrig sjunkit under mil- lionen men väl ofta stigit över den, in- nebär inte detta att just den miljonen ständigt gått och väntat på arbete.

Arbetslöshetsministern talade om för en- derhuset, att omkring hälften av de per- soner, som i dag antecknas som ar- betslösa, hade anställning förra månaden. Detta förhållande anses av många som en fördel. De mena att saken blir mindre hopplös om det för var och en finns utsikt till arbete inom överskådlig tid. Även om det tvålats ansett arbetslösa är konstant, kommer ju en sorts av- lösning att ske de arbetslösa emellan. — Det förefaller sig precis tvärtom — istället för att östra skulle vara en för- del är det den allra allvarigaste faran. Istället för att en miljon människor på utan arbete betyder det att tretio mil- joner, hela engelska arbetarklassen, ständigt lever under botet av arbetslöshet. Hela dess liv blir försvikrat av denna skugga, blir en ständig osäkerhet, och fruktan för framtiden.

Detta är nog för att framhåva oen- ligheten i varje tillfälle förök at lindra arbetslösheten. Bristen i det råd- nede systemet bevisas till fullo.

Författaren föreslår socialismens inför- ande som enda botemedel.

Men man har ännu icke på allvar försökt med jordens frigränder.

JORDVÅRDET AT SAMHALET.
Frågan huruvida Englands finansminis- ter, Mr. Snowden, ämnar ta upp jord- värdebeskattningen i sitt budgetförslag är emellertid föremål för stort intresse. Mr. Snowden uppträdde nyigen av en grupp parlamentetsledamöter, av dem som arbetar för jordvärdebeskattning. I a- den för Tidvarvet läsare redan välkän- de Irlandaren, Mr. McLaren. Depu- tation blev efter allt att döma vanligt motta- gen av finansministern som står den Henry Georgeiska riktningen ganska nära. Men samtalet var inte officiellt. Man får till- vidare nöja sig med att återge de ut- talanden i vilka finansministern i di- digare tillfällen givit uttryck åt sin klart jordreformvänliga uppfattning. Det har han gjort med övertygande, både skriftligt och muntligt. Man får hoppas att han som finansminister föremål inför de löften han gav i fjol: att arbetarregeringen kommer att ingripa mot det missför- hållande, som tillåter de genom sam- hället skapade värdena att hamna i en- skildas fickor och med all kraft gripa sig an med frågan om jordvärdebeskatt- ningens införande.

Som man kan tänka sig är motståndet kraftigt från de jordbesittande lordernas sida.

Socialistbyråns uppgitt om att varje manlig tvångsarbete över 50 år åsatt staten en utgift av i genomsnitt 25,000 kr. har av Östgöta-Corresponden- ten förstörats därhän att varje luffa- re skulle bli så dyr för det allmänna.

Efter denna beräkning kommer det självfallet att röra sig om vilkasamma summor och förslaget till ny lösnings- väntarslag, skulle i jämförelse med dessa erbjuda ett billigt sätt att lösa frågan om lifvarnas omhändertagande.

Det behövs knappast påpekas hur vil- seledande denna uppfattning är. A en sidan avses just de utgifter, som sam- hället åsattes genom intetring av lösningsvärd för tvångsarbete. A andra sidan stige man från ett lösningsvärd genom sin blotta stillvaro kostar staten 25,000 kr. per man. Efter den beräkningen skulle det allmänna sannerligen kunna kosta på sig deras omhändertagande.

SVART PÅ VITT

ARBETSFÖRBUD ÄR INTET

SKYDD

I en artikel i Tidvarvet nr 6, om särslagstiftning för kvinnor, Arbetsför- bud är intet skydd, uttalade vi den förmodan, att principen om ett säkerställande under alla förhållanden av den arbetande modern — så att ev. arbetsförbud vid barnsöd i varje fall skulle kompletteras med ekonomisk ersättning — knappast kunde tänkas möta något motstånd em från den organisa- tion, som klarat arbetet för kvinnans ekonomiska ickethälighet, The Open Door Council.

I senaste numret av tidkriften Hertha, den svenska kvinnorörelsens organ, finns vi också vår förmodan bejakad. Den svenska representanten inom Open Door Council, konsulenten fröken J. Ingeborg Wallin berör i en artikel om Open Door-rörelsen och dess i somras bildade internationella organisation, frågan om modernskydd. Hon anför bl. a. ett uttalande, som den engelska Open Door-organisationen offentliggjort i denna fråga.

Vi äro mest intressat till den del av Washingtonkonventionen om modernskydd, som förbjuder en kvinna att på- svagas om hon skall ånå sig aktivt arbete eller ej, heter det i uttalandet. Vi skulle icke motsätta oss ett under- stöd, som beredde henne skäligt under- håll, under förutsättning att hon be- lyste att lämna sitt arbete.

Ett understöd under sådan form skulle erkänna kvinnans öfverflyttliga män- skliga rätt att bestämma öfver sig själv. Om understödet och villkoren därför äro goda, är det föga tvivelt om att flertalet kvinnor med glädje skulle välja alternativt att lämna arbetet.

I uttalandet anföres även ett exempel ur verkligheten på det enbara arbets- förbudets makthet att skydda barna- föderskan. I England blev förbud mot arbete under fyra veckor efter förlösnigen lag- stiftad 1891. Lagen var och är en död bokstav. T. o. m. yrkesinspektörerna sto- do vanmaktiga mot arbetskrona, som smögo sig tillbaka till arbetet så tidigt som möjligt. År 1911 kom emellertid den första lagen om sjukförsäkring med modernskyddunderstöd. Redan 1913 hade an- ställningarna om överträdelse av bestä- melsen sjunkit till 8. Denna påståsliga förändring gällde även städer, som tidigare haft det sämsta rikets tillräg- liga lagbrott.

Efter denna intressanta lilla upp- lysning redogör fröken Wallin i artikeln för de önskemål som Open Door upp- ställt även i andra lagstiftningsfrågor som röra kvinnor, och slutar med sammanfattade dess ståndpunkt på följande sätt:

Vi begära respekt för kvin- norna, inte medlidande. Fri konkurrens på arbetsfältet, inte en skyddad tillflyktsort inom ett stängsel av bestämmelser. Inte välörenhet utan likställighet.

ARBETSLÖSHETENS SKUGGA.
En författare i engelska oavhängiga arbetarpartiets tidning, The New Leader, har, med anledning av arbetslöshets- ministrans tal i underhuset för kort tid sedan, påpekat det lönlösa i alla åtgärder till arbetslöshetens hävande, så länge den nuvarande ekonomiska ord- ningen bibehålls. Enligt honom har det i England bara skulle ha en eller en och halv miljon arbetslösa att ta hand om. Om det förhöll sig så, som man vanligen tror, att de arbetslösa ut- göra en klass för sig, fullkomligt skild från de sysselsatta arbetarna, kunde ju samhället alltid finna på någon råd för

att hjälpa dem. Men när vi nu sedan flera år tillbaka haft en arbetslöshets- siffra, som aldrig sjunkit under mil- lionen men väl ofta stigit över den, in- nebär inte detta att just den miljonen ständigt gått och väntat på arbete.

Arbetslöshetsministern talade om för en- derhuset, att omkring hälften av de per- soner, som i dag antecknas som ar- betslösa, hade anställning förra månaden. Detta förhållande anses av många som en fördel. De mena att saken blir mindre hopplös om det för var och en finns utsikt till arbete inom överskådlig tid. Även om det tvålats ansett arbetslösa är konstant, kommer ju en sorts av- lösning att ske de arbetslösa emellan. — Det förefaller sig precis tvärtom — istället för att östra skulle vara en för- del är det den allra allvarigaste faran. Istället för att en miljon människor på utan arbete betyder det att tretio mil- joner, hela engelska arbetarklassen, ständigt lever under botet av arbetslöshet. Hela dess liv blir försvikrat av denna skugga, blir en ständig osäkerhet, och fruktan för framtiden.

Detta är nog för att framhåva oen- ligheten i varje tillfälle förök at lindra arbetslösheten. Bristen i det råd- nede systemet bevisas till fullo.

Författaren föreslår socialismens inför- ande som enda botemedel.

Men man har ännu icke på allvar försökt med jordens frigränder.

JORDVÅRDET AT SAMHALET.
Frågan huruvida Englands finansminis- ter, Mr. Snowden, ämnar ta upp jord- värdebeskattningen i sitt budgetförslag är emellertid föremål för stort intresse. Mr. Snowden uppträdde nyigen av en grupp parlamentetsledamöter, av dem som arbetar för jordvärdebeskattning. I a- den för Tidvarvet läsare redan välkän- de Irlandaren, Mr. McLaren. Depu- tation blev efter allt att döma vanligt motta- gen av finansministern som står den Henry Georgeiska riktningen ganska nära. Men samtalet var inte officiellt. Man får till- vidare nöja sig med att återge de ut- talanden i vilka finansministern i di- digare tillfällen givit uttryck åt sin klart jordreformvänliga uppfattning. Det har han gjort med övertygande, både skriftligt och muntligt. Man får hoppas att han som finansminister föremål inför de löften han gav i fjol: att arbetarregeringen kommer att ingripa mot det missför- hållande, som tillåter de genom sam- hället skapade värdena att hamna i en- skildas fickor och med all kraft gripa sig an med frågan om jordvärdebeskatt- ningens införande.

Som man kan tänka sig är motståndet kraftigt från de jordbesittande lordernas sida.

Socialistbyråns uppgitt om att varje manlig tvångsarbete över 50 år åsatt staten en utgift av i genomsnitt 25,000 kr. har av Östgöta-Corresponden- ten förstörats därhän att varje luffa- re skulle bli så dyr för det allmänna.

Efter denna beräkning kommer det självfallet att röra sig om vilkasamma summor och förslaget till ny lösnings- väntarslag, skulle i jämförelse med dessa erbjuda ett billigt sätt att lösa frågan om lifvarnas omhändertagande.

Det behövs knappast påpekas hur vil- seledande denna uppfattning är. A en sidan avses just de utgifter, som sam- hället åsattes genom intetring av lösningsvärd för tvångsarbete. A andra sidan stige man från ett lösningsvärd genom sin blotta stillvaro kostar staten 25,000 kr. per man. Efter den beräkningen skulle det allmänna sannerligen kunna kosta på sig deras omhändertagande.

SEDAN NÄRA 80 ÅR
VÄRLDSMÄRKT
I SYMMASKINER

Närmare meddelande om pro- gram och tider kommer att tillställas medlemmarna.

KVINNliga Medborgar- skolan vid Fogelstad.
KURSER I MEDBORGARKUNSKAP:
Historia med statskunskap, psykologi, kommunalkunskap, mötes- teknik, diskussioner över aktuella politiska och sociala frågor. Gymnastik och sång.

EN VÅRKTURS på 2 måna der 28 april-28 juni. Därunder EN FORTSÄTTNINGSKURS på 14 dagar 11-25 juni.
EN SOMMARKURS på 24 dagar 17 juli-11 augusti.
EN HOSTKURS på 24 dagar 25 september-20 oktober.

Stipendier kunna sökas.
Begär prospekt hos
Rektor HONORINE HERMELIN,
adress: Fogelstad, JULITA

Mötesplatsen Sädd och Skörd

Göteborgsavdelningen av Frisände Kvinnors Riksförbund

höll sitt första möte för året den 11 februari. Ordf. fru Greta Cardell, blisade de närvarande välkomna med önskan om fortsatt gott samarbete. Års- och revisionsberättelse upplästes, varefter ansvarfrihet beviljades styrelsen för arbetsåret 1929. Sedan ytterligare några föreningsärenden behandlades överlämnades ordet till inledarinnan av aftnens diskussion, fru Rut Adler, som höll ett föreläsning över ämnet:

SAMHÄLLET OCH JORDEN.

Inledarinnan föredrog att påpeka den sociala sidan av det komplexa av problem, som går under benämningen jordfrågan. Man har hört om arrendatorernas ottyga ställning, om lantbrukarnas utösta bostäder — som icke skulle kunna fortära att existera, om icke arbetshösten vingade folk att taga plats med dylika bostäder; man hör om svårigheten att få lämplig jord till nya jordbruk — på samma gång som den frägan kan upprepas, om det över huvud lovar sig med lantbruk i Sverige. Svårigheten att få arbetskraft till jordbruket diskuteras och samtidigt vet man att lantbrukares söner och döttrar nödgas gå till städer och industri för att där konkurrera på en redan överfylld arbetsmarknad. Om ett eller två av bondens barn skall kunna förvärga sig på det gamla hemmet jordbruk, blir ett problem för dem att lösa. Och här uttalas det om att de små, självständiga jordbrukarehemmen öro statens skräpte grundval. Men man är icke okunnig om att bankerna äga 50 proc. av denna grundvall! Alla dessa motsägelser gör att man står än mer spjorande inför problemet: Jordfrågan.

Vad som på senare år gjort denna fråga till en av de mera brinnande är otvivelaktigt den permanenta arbetslöshets spöke. Till framhåll med skärpa att man måste göra klart för sig jordens särställning i samhället, och att bakom den privata äganderättens tabu ligger nyckeln till många problem, som i längden icke kunna lösas utredda. I den följande redogörelsen för jordbrukskommissionens av 1918—1921 behandling av jordfrågan, påpekades hur i dess digra — 6 band starka — betänkande, man har ett givande och intressant studiematerial.

Efter att ha redogjort för den proposition — angående villkorlig äkerärrätt — som fast egendom — och de enskilda motiver i jordfrågan, som först vid 1924 års riksdag framlades, gav inledarinnan en kort resumé av de olika partiernas program i jordfrågan — påpekat, att i stort sett samma synpunkter gjort sig gällande i samtliga parti-program, dock med en för varje parti betecknande nyansering i reformvillan. Allfrån högerns föreläsning för mullering, som egentligen ingenting ändrar, till socialdemokraternas mera revolutionerande metod. Påfallande är hur alla enas om att öka antalet jordbruk och socialdemokraternas utgångspunkt, att samhällets jord icke skall släjas utan uppläts.

Gå vi till Frisände Kvinnors Riksförbunds program i denna punkt — såse tal, se vi kravet på att samhällets och den enskildes äganderätt till jordens måste klarläggas — som en konsekvens av det resultat man då kommer till, kommer också lösning av dessa problem. Jorden och övriga naturtillgångar äro allas gemensamma egendom på grund av sin natur som fundament för all mänsklig verksamhetslust — detta skärförhållande måste man gå ut ifrån. Tal gjorde där- efter en hastig historisk återblick visande hur äganderätten till jorden under tidernas lopp förvänskat och tillräknats från den ursprungliga uppfattningen om

odlandet — brukandet som den naturliga förutsättningen för dispositionen. . . . genom årtusendens röver, underkunnade, näringslöshet av olika slag, förlorningar och bländande . . . till några dagars omedvetna begrepp om frägan. Att jorden bleve allas gemensamma egendom och det faktum att den rationellt brukas i fri äganderätt behö- ver icke innebära oförenlighet i den praktiska tillämpningen.

Samhället kan icke utan vidare gå in för inösk på jord. Ett sådant förtä- rande skulle ju enbart höja jordvärdet och öka spekulationsmöjligheterna för den enskilda jordägaren. Men hur vi så det med inteckningsväsen? Bankernas förtä- ning mot ränta och inteckning är sannolikt ingen välgenöhet utan har för ban- kerna visat sig vara önskvärda affärer. Varför skulle icke VI . . . d. v. s. Sam- hället kunna inösta samma förtjän- ster? Samhället kunde på så sätt i sin hand få den jord vars ägare icke klarar sig i jord som nu av bankerna regel säljas till den högbojadedade. Samhället skulle få i sin hand jord att uppläts till lämpliga händer och på skäliga villkor. Då frågar man sig, om samhället skulle kunna tänkas ge sig in på dessa saffärer? Ja — med all sannolikhet, då det är vad vi delvis allredan göra. Vi ha i folkpensionerings- fonder stora tillgångar som skola placeras. Varför icke placera dessa tillgån- gar i jord? — De lån till kommunala byggnadsföretag, som numera givas på billiga villkor kunna säkerligen mången gång locka en kommun till dyrare byg- gen än behovet kräver. Dessutom: Jor- den springer man icke bort med — det är ingen kassa som kan försvingras. Dessa lån till jordbrukare skulle sannemligen underlätta lösandet av ett gemensamt samhällsintresse. Där är utdöningar och väg- förbättringar, bostadsbyggnad och utbild- ningsmöjligheter för arbetslösa ungdom med öppen blick för deras anlag och möjligheter på arbetsmarknaden. Tal på- pekade även frägan om den omdömda tom- spekuleringen och behovet av att indraga värdestegringen i tommark till samhäl- let.

Grundtankarna i georgismen berör- des sedermera med påpekande av hur denna riktning upphovsman och före- språkare särskilt sät sig vid jordmono- poliet. Men man kan med skärpa erinra om att alla särfröktigheter är gömma på samhällsökade värden. Lägligt vid monopolet kallas bör det förtänta sitt värde till samhället.

Med andra ord. . . samhället borde aldrig sälja ett monopol och på så sätt genom en, om än aldrig så stor engångssumma, frångå sin rätt till framtida samhällsökade värden. Efter en redogörelse för den danska jordrefor- men av 1919 avslutade tal sitt anföran- de med en uppmaning till en och var att söka bilda sig en uppfattning om vad det i detta fall borde och kunde göras. För egen del menade tal att det samhällsökade värdet — jordäntans in- dragande till samhället, syntes henna värd den fridliga revolution som skulle komma att betyda folkens ekonomiska frigörelse och frid mellan nationerna.

Sedan ord. frambrutt till sitt fören- gningens tack för det synnerligen sakli- ga och intressanta föredraget vidtog en livlig diskussion med ett 20-tal inlägg av olika medlemmar. Särskilt framhölls betydelsen av att kvinnorna gjorde sig förtrogena med principerna för jordrefor- mens förverkligande.

Sekreteraren.

Lindomeavdelningen av Frisände Kvinnors Riksförbund har anordnat en serie offentliga

Vi voro några ungdomar på ut- flykt, däribland några skogsörn. Dagen var som ännad att till- bringas i en skogsdunge. Utan att se sig för trampade en av oss rätt på en liten tallplanta, nätt och jämt så hög att den syntes över den magra markens mossa.

Instinkten vaknade ögonblickligen hos en av kamraterna och han sade nästan retligt, medan han böjde sig för att rätta upp det lilla livet: Vad skulle det här tjäna till. Hur många är här det tagit för den att bli så här stor, tror du? — Flera är minst, och så trampar du —

Han avbröt sig liksom generad över att hava visat en ömsinthen som annars hör de svage till. Men det var kanske mindre vördnaden för allt levande som tog sig uttryck i denna handling utan fastmera sakkunnskapens visshet om den lilla plantans betydelse såsom en liten liten kugga i ett stort nationalekonomiskt helt. Man börjar först då, när man ger sig ut på en färd genom siffror och tabeller i riksskogstaxeringsnämndens nyligen framlagda rapport. Den är slutstegen i ett mångårigt arbete, vars mål varit att generalinventera hela rikets skogar oberoende av ägare. Till en början går man visse ibland siffrorna, millionerna sägas ej lek- mannen så mycket varken om skogens omfattning, dess tillstånd eller avkastning. Men med någon liten vägledning, så upptäcker man så småningom många häpnadsväc- kande ting i allt siffermaterial.

För det första är det bra under- ligg, att vi icke för länge sedan sagt igång med en inventering av vårt skogsager. Denna reflexion är icke mindre befogad därför att intet annat land går före oss. Funnes det en firma, som sutte inne med ett millionlager, av vilket den ständigt sålde och sålde utan att se efter hur mycket som fanns kvar av lagret och hur mycket som nyanskaffades, så skulle man näppeligen kunna kalla den firmans varken välskött eller förtu- scende. Men ett faktum är ju att

politiska och sociala föredrag i Anders- torp, Lindome, avsedda att förtä en gång i veckan en tid framåt. Början gjordes torsdagen den 13 denna med ett föredrag av fru Rut Adler. Eke- red benämnt »Istaf ridders ansikte». Tal betonade risker av likgiltighet och okun- nighet inför det politiska skeendet inom och utomlands, framhöll det utplånan- de av nationella gränser som ständigt pågår i den ekonomiska världen och nödvändigheten av att folken själva taga konsekvensen härav i en följande världsp- organisation där ett samspel av de nationella krafterna kan bli ett till rationelliserande av hela samhällslivet mot fred och välfärd, i stället för ett förlävan- de av saken i skenbara nationella motsättningar. Vågen här till ginge ge- nom ett förverkligande av demokratin och ett mildmevet följande av en po- sitiv västerling inom uppöstran och lagfullhet, vilket också av talaren skis- serades.

Nästa föredrag i serien hålles den 20 febr. av Red. Sven Backlund, Göteborg, som kommer att tala om »Ett nytt försvar». Vidare kommer doktor Bertil von Friesen att tala om »Bostäder, mödrar och barnamat», kar- ton vid Vanförestalten i Göteborg. Virginia Raymond att behandla »Sakkunnigas förslag till lag om moder- skapskydd, doktors och landsövning- skan, Julia von Sneidera». Va- narsborg har lovat redogörelse för förslag till ny lödsvärlag. Vidare torde bl. a. »Fribandet — tull bli föremål för be- handling, m. fl. aktuella och viktiga spörsmål.

vi ideligen skatta våra skogar på miljontals kubikmeter varje år utan att hava någon tillförlitlig uppgift om hur stor förråd vi ha att taga av eller hur mycket som årligen tillväxer i det avver- kades ställe.

Riksskogstaxeringen har emel- lertid genom stickprovundersök- ningar, som giva möjligast san- nolika resultat, framlagt sådana siffror att vi nu med största fog kunna sägas äga en tillförlitlig kännedom om våra skogar, deras omfattning, tillväxt och allmänna tillstånd. Taxeringen har skett in- om 10 meter breda bälten vilka sträcka sig från längrens till läng- rans med ett inbördes avstånd varierende från 20 km. längst i norr till 1 km. i södra Sveriges mest skogfattiga delar. Inom dessa bälten har räknats alla träd med en viss inskränkning för kle- mra dimensioner. 180.000 prov- träd har dessutom undersökts, d. v. s. minutöst noggranna observa- tioner och mätningar har gjorts av enskilda träd så snart ett visst antal uppträts i varje grovleksklass. Vi- dare ha noggranna anteckningar förts om skogbeständens ålder, skötsel och beskaffenhet, markens skogsproducerande förmåga, myrarnas dikningsmöjligheter, även- som kal- och hagmarkernas till- stånd och utsträckning — med ett ord allt vad som är värt att veta för en rätt be- dömmning av vårt skogsbruk och dess ekonomiska utvecklingsmöj- ligheter.

Uppåttaker man emellertid en siffrorna säger att den skogs- produktiva marken i landet med 1.4 milj. hektar egentligen under- skrides den siffran man i den of- ficiella statistiken laborerat med, så kan det inte hjälpas, att en lek- man blir ganska betänksam. Lä- get skulle även för den sakkunni- ge te sig märkt, såvitt man icke vid riksskogstaxeringen kommit fram till, att vi trots denna mindre areal dock ha 400 milj. kubm. mer virke än man förut vägat räk- na med. Det vill sägas, skogen är populärt talat större, bättre och tätare än man trott.

Det är således en betydande ökn- ing av Sveriges nationalförmö- genhet som härmed konstateras. Denna ökning av virkeskapitalet är i och för sig glädjande men därtill kommer att man kan räkna med en betydligt högre ränta än man förut trott. Tillväxten är nämligen icke mindre än 2/3 större än den siffrorna man kom till vid den senaste överslagsberäkningen. Som en förklaring kan nämnas, att den betydande skillnaden mellan dessa nya siffror och den man förut ansett sig kunna fastslå, huvudsakligen torde bero på att en- hetliga och gemensamma metoder för taxeringarna förut saknats. I en del av landet har man använt vissa regler i en annan del av landet helt andra.

Uppfattningen om skogen så- som en av de viktigaste betingel- serna för vårt lands välfärd har

När Ni dansar,

blir Ni säkert fört- just över den upp- märksamhet, som herrarna ägna Er strålände hy. Ty man beundra en ungdomlig, klar och frisk hy.

Värda hyn med

YvY-Tvälen

— det naturliga skönhetsmedlet

ju spritts i allt vidare kretsar. Ur skogen hämta vi råvaror till exportprodukter vilkas värde uppgår till hälften av vår sammanlag- da exportsumma. Råvaran föräd- las icke endast till så grova ting som trävaror och papper utan i våra dagar kan man ur skogen framställa t. o. m. så subtila ting som silkesstrumpor.

Som något ganska anmär- kningsvärt i vår partipolitiska tid skall slutligen nämnas, att stats- makerna utan prut och ovidkom- mande hänsyn enhälligt beviljat de anslag som beviljats för riks- skogstaxeringen. Och dock rör det sig om så stora summor som 1,2 milj. kr. Detta är i och för sig ett betydande utlägg men i betraktande av de miljontals hektar mark undersökningen hän- för sig till blir det endast 51/4 öre per hektar. Nog är det i alla fall ganska glädjande att vi kunna enas om åtminstone en riksviktig fråga.

Men ingen må tro, att den av- slutade generalinventeringen en- dast framlagt glädjande resultat. På många håll har det visat sig, att skogarna äro i ett bedrövligt skick, myrar outdikade, skogspro- duktiv mark kal eller bevoxen med dålig skog, stora marker försum- pade eller lagda till betesmarker, vilka med föga kostnad men med liten omtanke skulle kunna bära förstklassig skog. Allt detta åter- står att rätta och utveckla. Det ligger lång tid mellan sädd och skörd i skogsbruket, därför bör ej hel- ler någon tid försittas.

Rita.

Sköjkkannor
Maggordiar
Grossgördiar
Aderbräckstrumpor
samt alla slags
kummivaror.
m.m., m.m.

Telefon:
Instru-
ment-Käfs

31 Regeringsgatan 31

KONJ. HÖVLEVERANTÖR

SÖDERMANLANDS
ENSKILDA
BANK

DEPOSITION- KAPITAL- &
SPARKASSERÄKNING
mot högsta gällande ränta

Solidarisk Bank. Grundad 1905.

M. L.

Sigrid Undsets plats i striden Ett gammalt världshus

Samma uttryck som man fick för 20 år sen efter en bok av Sigrid Undset. Kommer igen nu, då man slutar första delen av hennes moderna omvärdelserna Gymnadenia. Det hänger ut till en ärosmöjlighet att utvidra avfärd på ett intensiv och utpräglat person förkunnar som sin uppfattning, även om ens egen står i rak motsats där till.

Under de år som förlutit sen romanen Jenny skrevs, har Sigrid Undset gått sin bana folkriktig och oförklarligt. Jennys öde är tecken under den första häftiga reaktionen mot sådana missbruk av personlig erotisk frihet, som har en ända med förskräckelse. Synd var för Sigrid Undset då synd mot personligheten och syndstraffet låg där, att den personlighet som fått en oäklig spricka inte längre kunde leva. Självmord var alternativet till självtukt och självsvar. Kom sedan i hennes liv och författarskap den tid, då kvinnans frälsning för Sigrid Undset som för Paulus synes ligga i barnborden. Personlighetens värd blir underordnad släktets. Det är den tid då Kloge Jomfruer skrevs.

Så kommer det skedet, då Sigrid Undset finner den katolska kyrkan, som det fäste, den auktoritet hon trär till, den motsats mot en personlighetskult och en radikalism som non hola tiden opponerar mot. Hon har ingen tro på människans kraft att bära frihet under ansvar, inte heller på hennes förmåga att bära Guds barns härliga frihet. Hon tycks först ha mött katolska kyrkan i dess rättsdolda skenad under forsknings- norsk medeltid.

Nu har hon kommit ut ur medeltidsskedet och lagt upp en ny stor romanskydd på temat: en modern norrmans väg till katolicism. Det är två företeelser, som preparerar den unge norrmannen Paul Selmer till denna övergång till katolicism, och de är ärovärldsliga nog. Det är den moderna radikalismen i dess norska form och den moderna protestantismen, ståtsskyrka och sekterism. Hans öror är en vänsterfräst, radikal från 80-talet. Hon har skiftit sig från sin man, därför att han kränkte hennes personlighet genom misstro och svartsjuka — ett ibensikt fall. Hon har uppfostrat sina barn i frihet, utan att tvinga på dem sin auktoritet. Hennes erotiska moral har varit att kärleken gör ett förhållande vackert. Den goda smaken och känslan för vad som är värdigt en gentleman kan tjäna till ledstjärna i stället för religionen. Hon har liberalismens tro på framtiden och på mänsklighetens möjligheter att utveckla sig till att bära ett större och större mått av frihet. Självt har hon kunnat genomföra sitt program utan tadel, men det dages icke för hennes barn. Den äldste sonen underkänner fullkomligt grunderna för hennes skilsmässa och han står upp och försvaret inför modern den generation, som det radikala åttioåret gjorde uppropp mot.

Hans egen erotiska historia, tycks honom, på alla förhållanden utanför det klart upplösliga äktenskapet äro hopplöst oredliga och odesideriga. Hans stora kärlek till blomsterbutiksflickan Lucy kan inte bära och göra om litter hen-

nes förlutna, kan inte heller ge värdighet och städga åt hans och hennes fria förhållande.

„Då han söker fäste för sitt liv finner han det inte heller, kärlek och tjänst hos fosterlandet. Unionsbrottet med dess våldsamma triumf och plötsliga entusiasm är för denne reflekterande unge man för mycket bestämt med näv självbelåtnhet, stora ord och svaghet i handling genom Sverige.“ Återstår då religionen. Men den protestantiska »Prækereligionen» ger honom ingenting, varken dess mera gammaldags eller moderna toleranta form. Av en händelse kommer han i kontakt med fromma norska katoliker, bevisar en katolsk mässa; gripes av andakten av den gemensamma gudstillsbedjan under prästens ledning, knäfallen, böner, konsekrationen. Han är nära att göra övergången, men det grymma slutet på hans kärleksaffär gör honom trotsigt mot Gud; och så kommer en ny levnadsbana, äktenskap, faderskap, livets alldag och smålycka. Boken slutar med världskrigets början, slutar så att man förstår att man egentligen står vid början av den egentliga historien.

Ehuru nu Sigrid Undset förbrukat 432 stora sidor, låtit ett helt tidskedet göra bankrutt och hopat smärtsamma erfarenheter på sin hjälte, är det inte alldeles säkert att läsaren ser det absolut oförklarliga i tvivlaren och skeptikerns nästa steg. Och detta beror mest på att det är så gott som bara på utslutningsvis väg han når katolicismen. Han har visserligen haft ögonblick av välbehag i en katolsk kyrka, en sekundär aning om att kontakt med Gud är mera värd än allt vad livet eljest kan bjuda, han har fått ett vackert gammalt radband av en ung norska för hennes vinning till sinna. Men varför katolicismen är det enda alternativet till rotlös skepticism är dock icke förklarad. Han har ett samtal med den blivande nunnan, där de komma överens om, att protestantismen är kastrerad kristendom. Dogmerna göra samma nytta som de inre sekretoriets körtlarna, opererar man bort dem, då blir tron avkänd. »Ta verk dogmerne och kroppen aser utover av blegt dödt fäst — private meningar och personlige overbevisninger og vrangforestillinger —», sådana ord lägger Sigrid Undset i den sota unga norska katolikens mun. Ja hon låter henne fortsätta på bildspråket vanskliga väg, ända till dess den unga damen råkar likna protestanterna vid Konstantin den äldres hoveuucker som val kunna gråla och intrigera, men inte slås.

Man måste erkänna att protestanterna förnyat sig mycket i munnen genom katolikerna som en följd av okunnighet, fördöran och hogmod. Men ur en representativa katoliks mun ha protestanterna med denna tamligen råa elakhet fått igen på ett sätt, som kan göra herrskapet ganska jämställda.

Den långa kedja av upproppsrörelser mot katolska kyrkan som började redan i andra århundradet, har så många ständaktiga martyrer bland valdensare, lollarder, hugonotter, hernutare, anabaptister — att dessa skulle förlöpligen kunna avfärdas med skälls-

det eunucker är groteskt. Inte mindre groteskt därför att de flesta, föredragit att liksom Kristus lida för sin tro framför att slåss för den.

När man omnämmer detta fördrar rättvisan att man i detta sammanhang påpekar dr. Eva von Bahrs försynta och försiktiga lilla bok »Om Katolicismen», skriven till protestanternas vägledning och upplysning. Det är osäkert om den någon förståelse ger åt övertyga, men den skingrar en del gångse missuppfattningar.

Katolicismen är ett brännande problem inom de nordprotestantiska länderna just därför att den faktiskt rycker framåt där. Sigrid Undset har givit ett värdefullt bidrag till förståelsen av denna framrykning, genom den psykologiska motivering hon givit för sin hjältes katolska sympatier. Det

Sanocrin

är avsett att användas mot mjäll och hårsvalf och är enligt samstämmigt erfarenhet, synnerligen verksam i dylika fall. Även i långt framskridna fall har Sanocrin vid regelbundet användande oftast god inverkan på återväxten av hår.

Vad är orsaken till denna Sanocrinets överlägsenhet?

Det är två egenskaper, som här äro avgörande.

1. Svavlet är fast bundet och befinner sig i verklig (ej kolloidal) lösning. Detta vore dock ej tillräckligt. Det avgörande är att:

2. Själva lösningsmedlet är fysikaliskt kemiskt så sammansatt, att det förmår föra det i det samma lösta svavlet fram till sjukdomsdräna i hårsäckarna och i de djupare cellagren.

Sanocrin framställes efter anvisning och under kontroll av Med. dr. C. Cronquist, Malmö.

Åberopa denna tidning och begär broschyr!

Aktiebolag Kristallin MÅLMO

Nedlag i Stockholm, Harry Winberg, Kommandögatan. Till salu å apotek i kemikalfabriker, parfymier, frisørsalonger o. s. v. Sanocrinbehandling i frisørsalonger.

är riktigt att människan saknar trygghet och strånghet, där hon mött alltför mycken tolerans, hon saknar visshet, om hon vuxit upp i en miljö som satt all fråga.

Sigrid Undset har säkerligen givit en förklaring till det som för många ter sig absolut oförklarligt. Hon kan måhända också i kommande delar av sitt verk ge sin protestantiska läsekreter i sin insikt av vad som är rikt och mäktigt och levande i den katolska läran. Men hon har avskurit sig själv från möjligheten att finna det djupast förenande i katolsk och protestantisk religion eller än vidare i all stor religiös uppenbarelse genom sin fattiga, intransiganta katolska ståndpunkt. Man kan inte vara

Strax utanför Wien ligger ett litet världshus, som det bättre dagar. Det liknar en berömd daga, som efter ett strålande, rikt och stort förfelut på gamla dagar blivit anständig, berett och ytterligt charmös. Borgertigt kök, bergertlig publik, bergertliga priser. För båda parterna är det tiden — den oförstående hänsynlösa tiden — som verkar förklarlig. Tiden med ryknor och empanoit — tiden i form av bilår, bussar och spårvagnar.

Det gamla världshuset ligger fortfarande takt och idylliskt, det kan ingen förneka, så en lummig daga — vid en poolande läks — enligt första poeters besjunding. En pojpefall leder dit, ej långt därifrån klämter en gammal kyrka och ett mäktigt munkkloster till bredvid stog fadder vid dess inträde i världen. Det var väl utänkt att ty sig så nära det vördiga stiftet. På samma sätt som divans hög beskyddare — gav det andliga gammalt ett starkt av de legitimitet i bejakarna. Även om dess sjuften inte alls överensstämde med den höge gynnarens åsiter och intressen. — Eller sig kan kanske mellan figurerna?

För bara ett fjärdeleds sekel höllo eldiga spingare framför världshuset. Åga port. Unga kavallerier och till besjodinge damer stego skyndsamt ur och försvann i livsnästigt inom dess dörrar. Eller ett upppluppt sälskap kom framstommande i långa rader av Wienerfaktors artister och glada subretter medförande ett svartklätt ägnarkapell och med kutter, dans och smek gjordes natten till dag. För alla nöjesgrannar funnos skilda rum, delikat mat, glödnade viner och full diskretion. — Händade något i hetsigt noll eller upbrådande svartskjorta förbeh det mestadels högt i danska. Det var långt till polen och till Wien. Innan någon hann komma var saken arrangerad, den skjedde borta och ingen av betjningarna hade sett eller kom till någonstans. En atmosfär av romantik och äventyr ommatet till klingande mynt — hemlighetsfull svärskömmighet höjde varans värde. En berömd författare betecknade den lilla krogen som »Das Wirtshaus von Österreich och ärberherrig bäside värden på stället med ett gemtygigt: »Sverus Brüderhet»...

I våra dagar har det gamla världshuset sjunkit många pannhå på den sociala skalan, det har blivit gammalt, fullt och förfallet och inte ens dess värsta övån kan förneka dess dygd. Den skara, som förut övermodigt strödde sitt guld, har inte längre något kvar att stå. Men även om så inte vore fallt

med om de två läger som katolska kyrkan gör av människorna i de troende inom kyrkan och de gudlösa utanför. Ty historien skapar under sin gång en ny och större frontlinje. Striden kommer att stå — så uttryckte en av svenska kyrkans missionärer det under fredsevakten — mellan dem som erkänna att tjäna en Gud i världen och dem som förneka andra värden än de synliga och kalla religion vidskelpelse. I den striden kommer gamla frontlinjer att genomskäras och gamla motsatser att försvinna. Den delar inte upp vår världslid med en skiljelinje från öster till väster efter det protestantiska avfallet, men inte heller i norr och söder efter det kommunistiska. Den ställer icke heller det kristna västerlandet i en motsats till det hedniska österlandet. Den kommer att skära mitt över alla geografiska och sociala sammanhang.

Under en tid då mänsklighetens religiösa medvetande och erfarenhet måste stå ett ståndt prov, då har varje verk sin betydelse som belyser enheten innanför den gudomliga uppenbarelse skiftande uttrycksformer. Om Sigrid Undset tjanar detta syfte är det mot sin egen vilja.

E. W.

hade det ändå mist väka för tidens suveräna härjartag. De goda kommunkaternerna, som blivit så många uppkomst — borgre det på fall. Det ryktes fram ur en spänd isolation och blev en helt vanlig förstådskoll. Med hjälp av den nya förfärriga spårvagns- och bussstrafiken myllrade Wienpopulationen på lättet dit kvällar och söndagar — och våra dagars ålångskronika romaniker söka i bil och på motocykel till vida avlägsnare gemställen.

Vi ha sällat oss till de söndagslundande familjer, som lockade av en god gammaldags söndagsmeny — wiener-schnitzel med kartoffelsallad och kaiserschmarran med mjukt rösmör — ha funnit vägen till den mångbesjunga gamla restaurangen. Vid nästa värn bord sitta medeltidens herrar med barn och blomma — här och där ses små gossar, vars uniform utvisar att de är det närliggande stiftets disciplin, som på söndagarna av fördröarna få bjudas ut till middag. Luften är tung av lax-lössing, husmåll och affärsbetymer men lätts upp för söndagskicket av wienerschnitzel och kaiserschmarran.

I ett hörn sitter en ensam gammal herre. Redan med sin ludda å la carte avviker han från oss ålja. En helstekt fasan, champagne och blå druvor serveras honom. Hans yttre verkar snarare nött och slitet. — En grönslansad jakett är satt knäppt på hans tunn bröst, halshuden, knuten på gammaldags vis är liett framad. — Kasterna — man betraktar och man betraktas örobländande vita. De grå mustascheria äro prydligt borstade och uttrycket i ansiktet blir nästan ung, när han med förtärande hand lyfter glaslet.

Jag kan inte låta bli att fråga den gamle stulande kyparen, som ser ut att vara född på stället, vem den sårige gästen är?

Det var inte svårt att öppna hans språkkläde: — »Det är ju baron X. Jag han som — ni minns väl? Jasså. — Ja, låt mig se. — Det är väl tretti år sen dess. Nej, vänta, det här bog över de förti — strax efter kronprins Rudolf — på Mayring och min vet. På den tiden kom Herr Baron ålja hit med en dam. En hel böst. Jag brukade servera dem på rummet — alltid helstekt fasan, blå druvor och fransk champagne. Och så en dag — det var just sånt här regnigt och rusigt väder — kom den gamle herregitt, väder — Det blev duell på flåcken. Han befälde ner baronen i parken och gav honom en pistol. Baronen sköt i luften förstas — herregitts kula skrapade bara baronens arm. Men — när sälskapet kom upp igen satt herregittan död i stolen. Hon hade skjutit sitt med i hjärta. Det var väl lycka, att det med kronprins och hans hälsede. Vår skandal drunknade i den stora rikstingsdebatten. — Men varje böst vid det här, svepet kommer baronen hit. Nu kan man snart inte betala så fin mat — men vi räknar det litet billigare. Gammal kund, förstår sig. Och så rör han förtösen knapp maten. Det brukar bli skall fasan med sås pikants på kvällen. Vänt på bla det och föta på kvällsmatens före ni — det står det redan! Ser ni — nu skalar han — som om hon skulle smitt emot! Jesus-maran-Josef, som om, det inte funnes annat än fruntimmer här i världen! Det har väl blivit annat sen dess, skulle jag tro! Beare oss Gud, i himmelns tron, Jawohl Hochwürden — komme gleich... Och gubben stuar livig till en vördig pater från stiftet, som också avslutet från mustadalen och beställt »Backland». — Måtte han också firaz något minne? — I såfall inte så upprivande — att döma av den goda aptiten.

E. B. G.

CLARTE

Tidshrift för socialistisk kultur. Redaktion: förl. Bertil Almqvist, li. kand. Leif Björk, li. stud. Mauritz Knovv, förl. Karin Boye, amanuens AH J. Hansson.

Utkommer med 12 nummer per år. — Prenumerationspris för helt år kr. 3, för halvår 1.50. Lösningsmer 25 öra.

Adr.: Clarte, Box 443, Stockholm. Postgirokonton 2472.

Landsbygdens hem

Vad sker i Sovjet?

Tidevarvet

Bland årets mera beaktansvärda motioner är den socialdemokratiska undersektionen ledad av Möller, Birg, Sandler och Björnsons om undersökning av lantarbarnas bostadsförhållanden. Motionärerna begära att Kungl. Maj:t måtte snarast möjligt för riksdagen framlägga förslag till åtgärder, dels för avhjälpande av nu rådande bristfälligheter, dels för tryggande i framtiden av en bättre ordning, bl. a. genom en med tillräckliga befogenheter utrustad bostadsinspektion på landsbygden.

Det är, som man väl kan förstå, allvarliga brister som motionärerna lägga fram i motiveringen. Denna stöder sig till stor del på resultatet av den undersökning, som med bidrag från stiftelsen Theresé och J. Anderssons minnetyggen anordnats av professor Alfred Pettersson och dr. Stenhoff, vidare på vissa undersökningar, som på initiativ av förste provisjalläkaren i Malmöhus län företogs genom länsstyrelsen, samt på en del andra mera lokala undersökningar.

Den förstnämnda undersökningen omfattar tio län med inalles sexton socknar. Malmöhus, Lands, Bohus, Kronobergs, Skaraborgs, Östergötlands, Stockholms, Värmlands, Västermanlands och Norrbottens län. Det är inte några uppbyggiga siffror man kommit till, fast uppgifterna naturligtvis väcka. Enligt den poängtabell som upgjorts över lägenheternas värde i de olika socknarna, seende, kunde högsta poängtotalt, 35, bara tilldelas 1 procent av de undersökta bostäderna. Omkring 14,5 procent måste med största sannolikhet betraktas som betydligt undermåliga.

Vad är det då för slags fel som räknats med? Det är inte bara brist på bekvämlighetsanordningar, som t. ex. att förstuga fattas, så att man genom ytterdörren kommer direkt in i rummet, frånvaron av skafferier, garderober, källare och tvättstuga. Dessa brister åro ytterst vanliga, inte ens en fjärdedel av de undersökta hemmen hade alla dessa anordningar och i omkring 40 procent saknades de fullständigt. Det är heller inte bara frånvaron av vattenledning och eget avträdde som räknats som brist, fastän denna naturligtvis också är mycket ofta förekommande. Det är utrymme och uppvärmningsanordningar och omboning överhuvudtaget, som undersökningen tagit hänsyn till. Omkring en tredjedel av bostäderna betecknas som dragiga, kalla eller fuktiga.

Utrymmet beräknat i golvyta och luftrymd är i förhållande till antalet personer i hemmet i många fall förfärande litet. Som exempel kan nämnas ett rum på 18 kvadratmeter, som ändå tills i fullt beboddes av fem personer, varav hustrun själv var bröstsjuk och långt tillräckligt sängliggande.

Ett särskilt pinsamt kapital är drängstugorna. Vad som är här synts i tidningarna då och då om oavriga lantarbetebostäder, torde det ändå vara för de flesta överraskande och för samhället fruktansvärt genant att konstatera, hur stort antal av arbetarna inom den krävande och viktiga jordbruksnäringen, som ännu bo i närmaste samhället med luddiga jord och svinhus, i mörka rum utan eldstad, med jord- eller stenvol, med låga fönster och utan förstuga. Betränkligt är också det förhållandet, som framgår av undersökningarna i vissa socknar, att de stora godsen låg från ut på detta område föregå med god exempel, ofta äro de arbetsgivare, som allra sällan tillgodose sina arbetares rättmätiga anspråk på tillfredsställande bostäder.

Av de gjorda undersökningar framgår emellertid att vissa förbättringar ha kunnat genomföras, mycket tack vare den opinion, som väckts genom enskilda eller föreningar. Den av Lunds studentens Clartesektion genom tidningen Arbetet fördä kampanjen tycks

enligt motionärerna — ha haft en god verkan.

De åtgärder som professor Andersson och dr. Stenhoff i den ovan nämnda undersökningen påtyckt till förbättring av missförhållandena är främst införandet av byggnadsstadga för landsbygden samt en effektiv bostadsinspektion. I motionen påpekades även den lagstiftning som redan finns i Danmark (sedan 1922), angående förhållandet mellan tjänare och

(Forts. fr. sid. 1.)

en smula översikt av det läge, som betingar dagens tecken ur Sovjet-Rysslands historik. De vi erinra som hastigast om de passerade skeden i den nya historia: Först krigskommunismen 1918—1921, alltså sambörje med pågående inbördeskrig, som var sammanfallt med främmande invasioner från tre fronter. Krigskommunismen lade hänsynslöst hela produktionen och fördelningen av produkterna i den centrala ledningens händer — enskilt företagsamhet och vinst var bannlyst. Men den fruktansvärda utarmningen förmådde Lenin till det stora medgivandet i den Nya Ekonomiska Politiken, »NEP», från 1921. NEP trängde hastigt fram och krigskommunismen gav vika. Enskild företagsamhet och vinst kunde åter vara man skadas i form av varureklam, skyltfönster och väikklida, matta, förtorkningsmaskiner, s. k. nepman.

För jordbruket gjordes en särskild lagstiftning. Krigskommunismen hade nationaliserat jorden och upplåtit den åt bönderna för en årlig yttlig små lottor, som kunde anses knappa för en familj att reda sig på. Men avkastningen beslagtogs till mycket hög procent som avgäld för jordupplåtelsen — intill och utöver brukaren-bondens svältgräns — för att drunkna i städernas och den röda arméens nödsnål. Bönderna svarade med sådd-strejk. NEP tillät nu upplåtelse av större jordlotter, på 8—16 tunnland, och dessutom möjlighet att under arrendeform samla in större områden på samma hand och därvid anställa lejd arbetskraft. Därtill gavs rättighet att sälja jordbruksprodukter i öppna marknaden med den ej obetydliga vinst som den öppna marknaden kristidspriser kunde ge. Så uppstod Kulakerna, de rika storbönderna, vars lantarbeteare mestadels rekryterades från utarmade f. d. sovjetbyrå. Kulakerna fyllde den gången ett nödvändigt ändamål: att producera såd i större skala för att fylla städernas och fabriksbefolkningens behov.

NEP betydde slutligen, men ej minst, ett förtvivlat försök att spränga världens blockad mot Sovjet, en desperat inbjudan till främmande kapital och företagsamhet att slå sig inom dess väldiga lantamåren, ett erbjudande av handelsavtal med Europas makter. — Vilka svindlande möjligheter för Europa!

1924 bragtes också ett handelsavtal med England i hamn — det var under Mac Donalds första regering — och ett större län garanterades också. Men på denna ryska politiskt stupade hastiga Mac Donalds regering, och dess konservativa efterträdare bröt redan på hösten 1924 avtalet med Sovjet. Blockadens järning var åter sluten — och Europa hade förtusit sitt ögonblick.

Fanns i Sovjet ännu något svagt hopp om hjälp ur en hopplös belägenhet, så släcktes det fullständigt med Arcos-övertalet i London på våren 1927. Sovjet var ställt mot väggen med det fruktansvärda alternativet: undergång eller framgång — men så fall framgång byggde enbart på egna resurser.

Det senare alternativet blev gällande på kortare tid 1927 då sig det yttigastiska företaget, som helt enkelt kallades Femårsplanen. Femårsplanen innehåller tjugotals av sådana projekt, som Amerika brukar drömma om: världens största kraftstation, största pappersbruk, största bomullsfabrik, största fabrik för traktorer. Allt färdigt på kortast möjliga tid, med tip-top utrustning och arbetande med enbart inhemska råvaror av kol, järn, tr, olja etc. — på-samma fem år skall minst fjärdedelen av Sovjets jordbruksjord sammanföras i väldiga kooperativa komplex drivna i stor skala med maskiner. Därvid skall jordbrukets intensitet så drivas

upp, att det kan absorbera ett överskott på ca 9 miljoner arbetslösa. (Industrin har sin egen arbetslöshet på 1 miljon.)

Men vad Amerika sannolikt aldrig drömt om är byggandet av sådana jätteprojekt på en kapitalgrund, som från början var lika med 0.

Femårsplanen går sin bana fram, av allt att döma: kapital ackumulerar sig, anläggningarna växer, de kooperativa jordbrukskomplexen, Kolhos, som beräknades 1932 skola omfatta 25 proc. av Sovjets åkerjord, ha redan tagit i besittning 30 proc. därav. Hur är detta möjligt? Det tycks vara som en mäktig våg, en slags ny revolution. Det är den som förklarar öppet krig mot kulaker, nepman och efter allt att döma även mot den gamla religionens representanter.

En Ryssland-kännare, Michael Farban, skrev nyligen i The New Leader: När jag sommaren 1929 kom åter till Ryssland — efter att då inte ha varit där sen

Smärtan

Ur Min Lyra av Edith Södergran
Lyckan har inga sånger, Jyckan har inga tankar, lyckan har ingenting. Stöt till din lycka att hon går sönder, ty lyckan är ond. Lyckan kommer sakta med morgnens susning i sovande andas och efter allt att döma lyckan glider under i lätta moln-bilder över djupblå djup, lyckan är fältet som sover i mid-dagens gövd eller havets ändlösa vidd under baddat av lodräta strålar, lyckan är maktlös, hon sover och vet av ingenting...
Känner du smärtan? Hon är stark och stor med hemligt knutna nävar.
Känner du smärtan? Hon är hoppfullt leende med förgråna ögon.

Smärtan ger oss allt vad vi be-böva — hon ger oss nyck-larna till dödens rike, hon skuter oss in genom porten, då vi ännu tveka. Smärtan döper barnen och vakar med modern och smider alla de gyllene bröllops-ringarna. Smärtan härskar över alla, hon får tankarens panna, hon får sträket smyckat kring den åttåda kvinnans hals, hon står i dörren när mannen kommer ut från sin älskade...
Känner du smärtan? Hon är stark och stor med hemligt knutna nävar.
Känner du smärtan? Hon är hoppfullt leende med förgråna ögon.

Hon ger parlor och blommor, hon ger sånger och drömmar, hon ger den enda kyssten som är verklig.
Hon ger oss våra sällsamma tycken, kärlek, ensamhet och dödens an-sikte.

1924 — fann jag mig till min stora förvåning i en fullständigt ny och otgrundigt atmosfär. Jag kunde först inte urskilja om den betydde revolution eller krigs-Stämningen, en tempop, vibrations-rikt, själva spraket var typiskt för revolutionen — medan koncentrationen, intensiteten, den oerhörda anspänningen på alla punkter i en yttersta ansträngning återkallade stämningen från krigsåren. — Hur en plan till näringsans-rekonstruktion, även av så gigantiska mått som Femårsplanen, kan framkalla födelsen av en sådan stämning, förtätsar Farban, är mer än jag kan förklara. Men kanske ligger förklaringen deivis däri, att kommunismens unga generation nu var vuxen och bara väntat på ett lösenord. Ovedersägligen spelar den nya generationen en betydande och mycket aktiv roll i det byggnadsarbete av fantastiska mått, där Sovjet-Ryssland av idag står — eller faller. Men bolsjevikerna hävda med stolthet att från 1927 ha de gjort sin största tjänst mot Ryssland, som räddats från att bli en skolorn för västerländskt kapital och västerländsk företagsamhet.

Till våra lösnummerköparens tjänst, från vilka vi ofta få mottaga förfrågningar om var Tidevarvet finns att köpa, följer härmed en förteckning över de affärer i Stockholm, som föra Tidevarvet.

BLASIEHOLMEN.

Arsenalgatan 1.
Armenialgatan 9.

NORRMALM.

Allm. Tidningskontoret.
Dag Nyh. Stureplan.
Centralstationen, bägge tidnings-kioskerna.
Vasagatan 12.
Upplandsgatan 2.
Upplandsgatan 10.
Upplandsgatan 50.
Birger Jarlsгатan 90.
Birger Jarlsгатan 127.
Ingemargatan 2.
Sveavägen 80.
Kungstensгатan 56.
Observatoriegatan 6.
S:t Eriksgatan 89.
S:t Eriksgatan 104.
Karlbergsvägen 52.
Birkögatan 9.
Dalagatan 48.
Odengatan 63.
Odengatan 62.
Vanadisvägen 2.
Tjuleplan, kiosken.
Regeringsгатan 77.
Brunkebergsgator 7.
Barnhusгатan 20.
Kiosken Folkets Hus
Fredsgatan 4.

ÖSTERMALM.

Nybroгатan 7.
Nybroгатan 28.
Arillergatan 51.
Schelegatan 17.
Skeppargatan 7.
Storgatan 48.
Karlavägen 78.
Humlegårdsgatan 20.
Karlavägen 52—54.
Karlavägen 40.

KUNGS HOLMEN.

Bergsgatan 23.
Kungsholmsgator 14.
Fridhemspan, kiosken.
Hantverkargatan 8.

SÖDERMALM.

Slussplan 1—3.
Slussplan 9.
S:t Paulsgatan 6.
Mosebackegator 16—18.
Folkungsgatan 76.
Götgatan 40.
Folkungsgatan 108.
Nytorgsgatan 24.
Åsögatan 54.
Ersätgatan 22.
Norra Bantorget.
Drottningg. — Kungsgatan.
Ersätgatan 26.
Skönegatan 55.
Södermannagatan 38.
Hornsgatan 28.
Hornsgatan 100.
Björnåsgatan 8.
Högåldsgatan 48.
Vollmar Yskullsgatan 10.
Långholmsgatan 22.

HOS TIDNINGSFÖRSÄLJARE VID: Stureplan.
Normalstorg.
Odengatan.
Sveavägen — Tjernerгатan

Den UNDERBARA (Reg. i Kungl. Patent & Reg. Verket.) Enligt Kungl. Telegrafstyrelsens Radiobyrå är Aeskulaplampans störningfri.

Hör du mor, Aeskulaplampa gjorde os verkligt god, Du, i n g a pålgör mer! Underbart! Och pojens svära sandvårk försvann på 5 minuter!

Tag nu av Dig Far, så börja vi behandlingen genast. Du blir såkert av med Din värkl!

Ovan t. v.: Skön frisk hy, ungdomligt utseende genom röd beseerling. Ovan t. h.: Violett beseerling med öggyvika. Svåra pålgör i mellangårde och undeligt kunna försvinn på få minuter.

Varning!

Den äkta lampan är försedd med stämpel enl. värdslende. (Haglrigt skydd!) Kungl. Patent & Reg. Verket. Dessutom är varje handtag försedd med ödeländande skylt. Endast då är lampan äkta! Låt ej övertala Eder att taga något annat, som Ni tror, ty det finns plagiat, som äro till skada och ej till gagn. Observera detta noga. Det beror ej på om en efterfrågning ser likadan ut, utan det är andra egenkapet som spela roll. Finnes ej den äkta, med alla värdslende stämpel, så tillitvis.

AESKULAPLAMPAN, Malmö, Jörgen Ankersg. 1, Tel. 75 08.
Till Firma AESKULAPLAMPAN i Malmö, Jörgen Ankersg. 1, a. Tel. 75 08. Utan några som helst kostnader för mig låt mig veta närmare om den AKTA Aeskulaplampa.
Namn: _____
Bostadsadress: _____
Postadress: _____
(Var god skriv tydligt.)

husbönder, som bl. a. innehåller vissa bestämmelser om de senares bostäder, och som tycks vara värd att beakta i samband med motionen. Emellertid torde detta vara en sak som inte kan tyckas enbart genom lagstiftning. Det fordras också insatser av enskilt initiativ och intresse.

LÖSDRIVARLAGEN INGEN BÖRDA TYNGRE

i nya kläder än livets tomhet

(Forts. fr. sid. 1.)

Erhåller fattigvårdsstyrelse, hälsovårdsnämnd, nykterhetsnämnd eller polismyndighet kännedom om fall av vanart, som avses i 3 par. (18-21-åringar) anmäles det ofördrögligen till barnvårdsnämnden.

Barnvårdsnämnd och skydds-nämnd må ock eljest, när anledning därtill föreligger, till handläggning upptaga å nämnden ankommande fråga om vidtagande av åtgärder enligt denna lag och kalla vederbörande till personlig inställelse inför nämnden eller någon av nämnden utsedd person för undergående av förhör. Utbeholder han utan laga förfall hämtas han med polishandkräckning.

Finns nu vederbörande nämnd utan föreligger (par. 12) till hålles den vanförelse först att föra ett ordentligt liv och erinras allvarligt om de påföljder han annars ådrager sig. Nämnden kan nu bestämma vissa villkor därfor, vara honom behjälplig med anskaffande av arbete och under tiden bereda honom husrum och uppehälle mot fullgörande av arbete. Den felande kan frivilligt få ingå på allmän arbetsanstalt under viss tid, minst 6 månader, högst 2 år. Föreligger återfall i vanart och provas hjälptågarer inte kunna vidtagas och frivilligt ingående å allmän arbetsanstalt ej bör ifrågakomma, överlämnas ärendet till länsstyrelsens prövning, varjämte protokoll och handlingar översändas. Länsstyrelsen håller nu offentligt förhör. Rättegångsbrotten kan förordnas såvda ej länsstyrelsen finner det uppberätt öndigt. Föreligger återfall i vanart och hjälptågarer ej längre bör ifrågakomma, förordnar länsstyrelse om den felandes intagning å allmän arbetsanstalt på obestämd tid.

Länsstyrelsen kan medgifva villkorlig dom och då ställa honom under övervakning under en provtid av två år. Arbetsanstalterna — försedda med ungdomsavdelningar — inrättas och bekostas av staten, (vilket särskilt bör observeras, då det med all sannolikhet kommer att öka lusten till tvångsåtgärdernas tillripande.)

Den felande skall vistas å anstalt till dess grundad anledning föreligger att antaga, att han efter utskrivningen kommer att årligen försörja sig. Utskrivningen, som kan följös av övervakning under högst två år, kan ej ske tidigare än efter ett år, ej heller senare än efter 3 år, såvda ej särskilda omständigheter föreligga, såsom att den felande förut varit intagen minst fyra gånger, att han sammanlagt i minst två år varit intagen å allmän arbetsanstalt, att han med hänsyn till sin sinnesart samt sitt föregående liv och förhållande i anstalten måste antagas i händelse av utskrivning icke komma att ef-

ter förmåga årligen försörja sig, eller är att anse såsom vådlig för annans säkerhet till person och egendom. De sålunda kvarhållna böra i regel intagas å särskild asylavdelning.

Inom anstalterna skola de intagna hållas till lämpligt arbete. Försökspermission med övervak-

DER KUNDE, vagabondernas strida och tidskrift i Tykland.

ning är tillåten. Vidare stadgas att hos uppsiktsmyndigheten skall föras ett för hela riket gemensamt centralregister angående dem, som blivit föremål för åtgärd, vare sig tvångsåtgärd eller hjälptågar.

Landskrona och Svartsjö bibehålls och infogade i det blivande vårdsystemet, som ytterligare utbygges med nya anstalter. Bona ingår även i systemet.

Vad kostnaderna beträffar läggas de i förslaget nästan uteslutande på staten. Anstaltsvärden räknas till 3,50 per dag, vilket för en frekvens av 100 pr år gör 125,000 kr. årligen. Skydds-nämndskostnaderna beräknas till 40,000 kr. för hjälptågarerna och för beräknade 80 arbetsplatser bli kostnaderna 100,000 kr., anslag till hjälporganisationer 75,000 kronor. Allt i avrundade tal. De öfver andra kostnader uppskattas till 50,000 kr. Summa ungefär 400,000 kr. per år utöver de nu för tvångsåtgärderna utgående kostnaderna.

Departementschefen finner det dyrt men oundvikligt. Han påminner om centralstyrelsens uttågning att manliga tvångsarbetare som fyllt 50 år, åsamkat det allmänna en sammanlagd genomsnittlig kostnad av 25,000 kr. per person. Kan man nu genom hjälptågarer, menar han, bryta utvecklingslinjen, li rättafor dem före 50 år, så fortjänar ju ändå samhället på saken. —

Frälsningsarméns slum- och räddningsverksamhet firar nu sitt 40-årsjubileum. Det var i början av år 1890, som kommandör Hanna Ouchterlony tog initiativet till verksamheten i Sverige och det första lilla räddningshemmet upprättades vid Surbrunnsgatan i Stockholm. Strax efteråt öppnades den första slumstationen på Söder. Sedan har arbetet under ledning av sådana utomordentliga kvinnor som Hanna Ouchterlony Elisabet Liljegren, Alma Petri vidgats och gått framåt i olika riktningar.

Slummen har nu 35 slumstationer, ett 20-tal räddningshem, mödrabarn, barn och kvinnohärbärgen, pensionat och sommarhem för barn och gamla, dessutom stora barnkolonier samt ett mottagningshem med midnattsmission. I dessa hem ha — som den till 40-årsdagen utgivna lilla minneskriften helt förtjusande uttrycker det — tusentals kvinnor fått tillfälle att reparera sina liv. De ha gått ut från hemmen som nya människor, sedan de genomgått bästrens trångt.

Men de fyrtio åren ha inte bara medfört ett utvidgande av det helt vissa tunga och självförsakande arbete, som slummen påtagit sig. Det är också en alldeles annan uppskattning, som numera från samhallets sida kommer dess arbete till del. Med ringaktning och misstro togs det i början emot. Kommandör Rich berättade på minnesfesten i Musikaliska Akademien bl. a. ett exempel från den första förakade tiden.

En gammal dam — kommandören använde verkligen i sin hövskhet beteckningen en old lady — hade upprepade gånger påtruffats drucken på gatan. En dag omhändertogs hon av en slumstyrelse och fördes redlost berusad till slumstationen, där hon fick en god söng att sova i. Vid uppvaknandet i det snygga och hemtrevliga rummet med sol och blommor och rena gardiner frågade

den gamla damen förtjust och överraskad var hon befann sig — På slumstationen. — A. ge mig då genast mina kläder, så att jag fort kan komma härifrån. Om mina vänner finge veta att jag varit här skulle det alldeles förstöra mitt ansende.

Låt vara att det fortfarande finnes enskilda, som anse det för simpelt att låta rädda sig genom slummen. Som institution är den i alla fall erkänd och aktad och intet samhällslager är längre för förmått att våga visa sin sympati med dess ansträngningar. Detta var påfallande vid 40-årsfesten, där det av slumförfattare och slumstyrtar utförda programmet inramades av tal av sådana det höga samhällets representanter som överståthållare Elmquist och hovpredikanten Källander. Och många synnerligen representativa namn blanda åhörarna.

Samarbete och samförstånd äro visserligen en styrka. Ändå måste man säga sig, att ett sådant världens erkännande innebär en fara för varje rörelse. Det är inte bara ödmjukhet, som fostras i svårigheter. Den hårda striden ger också häfningskraft, och den örhörda spännkraft, på vilken historien visar så många exempel: hur gnistor som slagits mot förtryckets och motgångens klippa kunna tända eldar, som framgångens aldrig förmått.

Med detta vare icke sagt att icke slummen har tillräckliga bördor att bära. Man måste dock få konstatera en tendens, som i sin utveckling kan bli till skada istället för gagn, och som fordrar starka krafter till motstånd. Här kunna verkligen tillämpas Fredrika Bremers ord, som slummens nuvarande ledare, den intagande, dukliga och hägnivna fru kommandöröfverintendent Agnes Puvlens anförde vid högtidsfesten: Ingen börda är tyngre än livets tomhet.

C. H.

erhållande av logi eller utspisning på stadens eller enskild befolkning.

Arbetslöshet och fattigdom äro två ord, som man sällan möter i dessa oändliga utredningar. Men desto mera den obemedlade arbetsplikt och sociala skyldigheter. Den bemedlade behöver som bekant varken arbete eller ha sociala hänsyn. Ledmotivet för löslivarnas behandling synes vara en mening som återfinns å sid. 22: 1 alla tider och i alla länder har det funnits människor, som sökt undandraga sig att genom nyttigt arbete sörga för sitt uppehälle för att i stället med oöivliga eller eljest oherdliga medel tillgodogöra sig frukterna av sina medmänniskors stravsamhet!

Luffarna i Lінде, som bädo polisen om mat och härbärg, ville förvisso med oöivliga medel — betetter — tillgodogöra sig frukterna av sina medmänniskors stravsamhet. Så gör även den kvinna, som blöder ut sig själv för pengar, kanske på plats, som avses i strafflagen 11 kap. 15 par. Ty köpet möjlighörens förvisso genom människans betalningsförmåga. Men oherdigheten i ett sådant köp lägges endast henne till last!

Råd och Rön

SOLEN
DES STORA KRÄFTKÄLLAN

glänsande recepten till de allra bästa och mest läckra kakor och chokladkakor. Läs om detta i den vackra och praktiska receptboken. För beställning skicka 10 öre till förläggaren.

MAZETTI
UGON CACAO

MAZETTIS UGON

De äro de bästa medel

för svaga och översträngda nerver samt sömnlöshet, skriver en entusiastisk kund angående Sanokapslarna. "Har varit till till ovidrig nytta, det bästa av allt vad jag provat", skriver en annan. "Att jag, som är 70 år, sedan många år nästan dagligen tagit in en Sanokapsel samt befunnit och befinner mig väl, utan att beväras av ålderförkalkning eller andra vanliga ålderdomsrampor, trots en ansträngande tjänst —", skriver en kyrkoherde och teol. doktor.

Begär broschyr och styck om Sanokapslarna, som äro just vad Ni behöva för att stärka nerver och krafter, återvinna och bevara ungdomlighet i sinnet och rörelser.

A.-B. SANOKAPSLAR, Helsingborg.

MOT HOSTA OCH HESHET

Finns intet så värdefullt som ett läskigt Caruso-pastill som lindrar trötthet, trötthet och heshet i röst och i andningssystemet. Med framgång använt dem.

CARUSO

är världens bästa pastiller

Mot hosta - Mot heshet - Mot alla kärlsjukdomar

CARUSO A/B, MALMO

70-20, 24, 27.

Drick

Ramlösa

Vårt lands enda naturligt alkaliska vatten

En trött husmor

stärkas och löses av

Järnmedicinen **IDOXAN**

Drick i goda. Hjälper vid alla järnbrist.

GÖTEBORGS

KEY

K.F. HAYREGRYN I PAKET

ETT IDEALISKT FÖDOÄMNE FÖR DET UPPVÄXANDE SLÄKTETT TACK VARE DERAS ALLSIDIGA NÄRINGSVÄRDE

45 ÖRE PR VI PAKET